

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Imponenda lucretiua descriptione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

2 Trebellianica an videatur prohibita per testatorem, qui voluit quod integra portio deueniret ad talem.

§. Ad filiorum. Descendentes masculi curiales vel femine nupte curialibus vel extra nei curiales succedant in totum, non curiales vel curialibus non nupte quartas dare curie debent, et cui nudent triennium expectat, h. v. Nota quod ista conditio, si nupterit, habet tempus limitatum in quo debet impleri triennium post pubertatem, q. s. not. Secundo, nota casum mirabilem, sicut in quibusdam partibus sunt quedam monasteria habentia magna territoria, et dant in emphyteusim possessiones usque ad tertiam generationem masculinam vel femininam nudentem in territorio monasterii. Sic habes casus quod spectatur triennium post pubertatem an nubat, et cui, quod non.

ADDITIO.

2 ANG. Et in ter. ibi, integras opes, iste ter. cōdictio ter. j. priorum, ibi nullaqz parte, facit ad questionem dicit testator, in istum mihi Titium, et si Titius sine herede decesserit, integra portio deueniat ad tale. modo est questio an Titius institutus possit quartam Trebellianicam detraxere. Videtur quod non, quia integritas est contraria diminutioni. Item hoc videtur probari per istum textum: nam quando lex voluit ad filios curialium integras opes peruenire, statuit quod diminutio non posset fieri per diminutiones quarum, ita etiam in casu proposito. Et ita hoc anno fuit consultum per quosdam doctores, licet non per hanc legem, et ego dicam, et dicebam contrarium, quia Trebellianica non potest prohiberi, nisi certa forma, ut in auctoritate, sed cum testator, ad legem facit. Cum ergo illius auctoritas non sit seruata, patet quod detractio loci erit. Hoc probatur per l. qui tota, ff. ad Trebellianicam, ubi rogatus restituit totam hereditatem, Trebellianicam deductam, per l. cum virum, s. de fideicommissis, cum gl. sua ubi rogatus restituit quicquid de hereditate ad eum peruenit, detraxit Trebellianicam. Per predicta patet quod ista lex non obstat, vide l. decem, cum sua gl. ff. de fideicommissis, lib. quod fortiter determinat istam, et vide quod dicitur per doc. in l. pater ait, ff. de no. ope. nunc. et quod dicit in auctoritate, de here. et val. in §. si vero expressim. ALEX. C. de Bal. in l. fancinus, s. de nupt.

LEX III.

1 Filius exclusus a quarta per privilegium, non obstat alijs. Decedens cum filio fratre minore, an videatur decedere sine filijs. Nota quod filius exclusus a curia per privilegium non obstat alijs. Et pro hoc facit quod filius, qui est frater minor, qui propter arcitudinem regule non succedit, ut in casu de paradi. so extra de ver. sig. in l. e. non propter hoc facit partem alijs filijs, sicut illis, qui propter penam eximuntur, ut l. si in ff. de bo. pos. contra tab. et l. si necem, §. si depositatus, ff. de bo. lib. Per hoc dico quod ille, qui decedit cum filio fratre minore videtur decedere sine filijs, et sic conditio fideicommissi sub illa, conditione videtur verificata. Hoc posui plenius in libro Monacharum, quem composui, et Spe. tangit de sta. mo. in ver. tertio, quero, et in ver. quarto, quero. Nota, et ver. ad hoc sancimus, ibi, per maritum eius, et cetera, quod mulier que tenetur ad aliqua personalia curie, videtur seruire curie per maritum.

ADDITIO.

3 ANG. Sed salua reuerentia ego credo contrarium pro nunc, Paria cum sunt filium non posse succedere, vel nolle succedere. Sed ego video quod substitutio facta alicui, si decesserit sine filijs, euanescit si decessit cum filio, qui nolit esse heres, l. facto, §. ex facto, ff. ad Trebellianicam. Ita ergo euanescit, si cum filijs decesserit, qui in successibiles sint absque suo delicto, ut in casu proposito. Ad obstat quod filius frater minor habetur pro mortuo, quia verus est quo ad quedam, naturaliter tamen viuunt. Unde cum conditio fuerit concepta in casu si sine filijs decesserit, et naturaliter sit verus filium superesse, patet quod ista conditio deficit, et sic substitutus non admitteretur, debet enim conditio in forma specifica impleri, ut l. de cuius, et l. heredi, ff. de conditio, et demonstra. Venient ergo proximiores eius, cui est facta substitutio talis hoc casu. ALEX. C. conditio, si decesserit sine filijs, non dicitur verificari, si filius efficiatur frater minor. Adde quod no. de p. et Bart. in l. cum pater, §. heredi, in vltimis verbis, de legatis secundo, vide Angelum hic tamen contra Bartol.

De imponenda lucratina descriptione. Rub. XXXV.

Aide glo. rubrice, et eam nota.

LEX I.

Descriptionis. Diuiditur in duas partes. Primo ponit summa maritum, Secundo illud declarat. Secunda ibi, ut si pater. Secunda subdiuiditur, quia primo ponit quando

relinquitur coniunctis personis ascendentibus, vel descendentibus. Secunda quando reliquitur alijs. Tertia declarat que sint cause lucrativae, et que non. Quarta ponit quanto tempore durat onus filiquarum, et s. ibi, ceteri. Tertia ibi, lucrativa. Quarta ibi, res vero. Ad eundem scias quod olim curiales non poterat vendere, sed donare, et l. si, §. t. q. et quando donabat, fuit imposita vna gabella q. ille, q. recipiebat ex donatione, vel alio titulo lucratiuo, debebat soluere quatuor siliquas, et ista est descriptio quo imponitur titulus. Hoc premisso Imperator dicit quod ista descriptio imponitur possessionibus tantum, non hominibus, id est, mancipijs si alienent, nec alijs rebus mobilibus. Item non habet locum in contractibus, qui sunt inter ascendentes et descendentes in alijs autem sic, ut hic dicit in prim. huius legis. Et quo no. ar. qm contractibus inter ascendentes et descendentes non debet solui gabella, tametsi si recte inspicatur, contractuum inuitur hic, habet verba generalia, per que talis gabella est imposita, et debentur ascendentes et descendentes, sed Imperator hoc statuendo eos liberauit, ut ibi, liberamus, ergo ante tenebantur, argu. de decem, de ver. obli. Et ideo nisi statutum eos exciperet, tenerentur, et ita est per usum statutum. Sator tamen quod si gabella esse imposita de eo quod transmittitur titulo lucratiuo tantum, tunc inter eos non haberet locum, per rationes huius legis in fi. q. non videtur lucrari, sed magis videtur recipere solutionem debiti, facit s. de co. dicil. l. si. Et secundo no. quod licet alias dicitur, quod omnis extraneus est qui non est in potestate, et lege, vniuersa, extraneus, de re viziose actione, tamen hic dicitur extraneus omnis qui non est de ascendentibus. Item nota quod vbi, non mutatur persona, non mutatur status rei vendite. Et hic videtur casus talis questio. Duo fratres accipiunt ab ecclesia emphyteusim, et accipit pater, qui decessit duobus filijs relicta. Queritur an vnus possit alteri alienare partem suam. Videtur quod sic. Nota ratio propter quam non licet alienare, est quod ille in quem alienatur, non obligatur ecclesie actione personalia, ut s. de iur. emphy. l. si. Et ista ratio cessat hic, quia alter frater, cui alienatur, est eque obligatus ecclesie actione personalia, ergo sibi alienare, facit l. voluntas, s. de fideicommissis, in l. si mihi et Titio, de ver. obli. Bul. de Eug. ponit istam questionem in l. cum h. §. si vni, in §. res pō. ff. de transactio. qui tamen §. facit contra predicta. Facit quod no. in l. frater a fratre, de cond. inde. Item no. ex §. lucrativus, qui dicitur titulus lucratiuus. De hoc plene dixi, et ibi gl. in l. apud Lellum, §. de aucthoritas, ff. de dol. excep. et ibi ponuntur quedam cause que dicitur quatuor lucrativae. Nota, quod dos et donatio propter nuptias non dicitur titulus lucratiuus, quod est verum respectu accipientis, sed respectu eius pro quo datur, bene est titulus lucrativus, ut l. si, §. si, ff. que in frau. cred. et no. in l. Meua, ff. sol. ma. Item nota quod si quis propter ingratitudinem reuocat donationem, non dicitur illam retrahere ex causa lucrativa. Et sic repetens rem quam dedit sine nouo contractu non dicitur illam habere ex causa lucrativa. Materiam autem causarum lucrativiarum plene exposui in l. Meuius, §. duobus, ff. de leg. ii. in repet. quam feci de illo §. Item no. ex ver. res vero, q. res ecclesie si semel est facta alienabilis, est semper alienabilis. Item in omni re prohibita alienari, ut l. pater, §. quidam, cum ff. de leg. ii. Nota, et ibi, ad primordium tituli, ad id quod querti die allegat, quod a primordio tituli posteriori formatur euentus. Item no. q. res que semel est facta emphyteutica, semper durat emphyteutica. Ultimo scias quod decurioses possunt alienare vel donare sine decreto, quod est hodie correctum, et in §. si per illa auctoritate, qua feci signari. Item no. ex ver. contra quos, quod quoties actus non privilegiatur causatur ab actu privilegiato ratione contractus sumit naturam illius, a cuius primordium emanauit, sicut si sumitur primordium ab eo, qui est causa honoris in inducendi.

ADDITIONES.

ALEX. C. de Ang. et Im. in l. in suis, ff. de libe. et posth. et in l. seruo, de her. inst. et Bar. in l. si emancipata, de iur. et facigno. Nota, et Bar. ibi, an solui debeat de contractibus factis inter ascendentes et descendentes, vide Imo. in l. in suis, de libe. et posth. et ibi Ang. facit quod habetur in capi. pastoralis, de decimis, vbi dicitur quod licet de omni lucro debeat solui decima, non tamen soluetur de hereditate patris, adde Ang. in auctoritate, de nup. in §. si vero expecta. ALEX. C. Nota quod extraneus tribus modis dicitur primo in materia successiois dicitur omnis ille, qui non est de ascendentes vel descendentes, s. de Bar. hic, et est ter. in l. scripto, ff. vnde liberi, et voluit Item in l. ex facto, §. si quis rogatus, ff. ad Trebellianicam, secundum l. primam, §. extraneum, supra de rei viziose acti. Item dicitur omnis ille, qui non est de cognatione, ut l. si emancipati, supra de col. l. ar. facit l. supra communia vtri. iudi. adde Bart. et ibi vbi in l. si vltimus, §. si, ff. de lega. j. in l. communia diuidendo, in principio, ff. communia

ff. commun. dicitur de Bal. in c. f. ver. sed pone. quibus modis seu. amitra. L. ad. in l. stipulationes non vincuntur. ff. de ver. obli.

De prabendo salario. Rub. XXXVI.

LEX VNICA.

Nulli salarium. Decet lex summat se. quod requiritur specialis concessio Principis. Et sic si alicui conceditur arbitrium generale, non potest eius vigore concedere salarium.

ADDITIO.

ALEX. C. de Bar. in l. iij. de nauicularijs. l. i. q. qui simpliciter tenet quod valeat licet tamen non valeat. nec debet aliquid premium capienti.

Si curialis relicta ciuita. rus habita. maluerit. Rub. XXXVII.

LEX VNICA.

Curiales. Omnes curiales reuocantur ad ciuitates. ut ad curiam. & locus in quo do quis vadit ad habitandum in rure, ne vocetur ad consilia. potest reuocari, & puniri.

De municipibus & originariis. Rub. XXXVIII.

Super rubrica querit gl. differentiam inter municipem & originarium. Respondit gl. quod municipis est genus. originarium est species.

LEX I.

In te. In loco originis & incolatus cogitur quis subire munera. Not. ex eo quod dicitur Bithium origine, quod idem est dicitur Florentia, vel Perusia, & natus de Florentia, de Perusia, quod declarat ut dixi plene in l. i. ff. de i. q. querit gl. quod si in vtraque ciuitate vocetur quis ad munera & honores, que ciuitas preferatur, dicitur glo.

LEX II.

In te proponis. Sortitur quis forum ex persona sui manumissoris, & de necessitate manumiserit, h. d. C. Ratio legis est quia sicut ex origine sortitur quis forum ex persona eius, ex qua nascitur, ut l. i. l. proxima, ita ille qui manumiserit me, videtur in manu producere ciuilitatem, quia ante non eram, ut l. quod attinet, ff. de regulis iuris, merito ex eius persona sortitur quis forum.

Secundo opp. quod hec dicitio eius proprie respicit ciuitatem, verbi autem per quod significatur prouincia est, ut dum dicitur L. ob. & dicitur Tuscus, similes non congruunt prae dictioni, ciuis, sed dicitur quedam conditio persone, ut hic, dicitur, eius conditio, &c. Sed sicut in ciuitate dicitur quis ciuis, ita a prouincia dicitur quis prouincialis, ut l. prouinciales, ff. de ver. sign. & ideo potest esse, ego & tu sumus ciuis eiusdem ciuitatis, & non sumus eiusdem prouincialis, ut contingit in hac ciuitate Perusia, que habet castra que sunt in ducatu Spoletano, & ciuitas est in Tuscis, & natus ex isto castro est Perusinus, ut l. qui ex vico, ff. eo, non tamen est Tuscus & hoc plene declarat ff. eo, l. i. Sed querit gl. de duabus questionibus, dicit ut in ea.

tus ex isto castro est Perusinus, ut l. qui ex vico, ff. eo, non tamen est Tuscus & hoc plene declarat ff. eo, l. i. Sed querit gl. de duabus questionibus, dicit ut in ea.

LEX II.

Filius sequitur originem patris, & atque non alioquin, filius non sequitur domicilium patris non constitutum originem, filius an sequatur conditionem patris facti ciuis ex conuersione, natus in aliqua ciuitate quae sequatur illam originem ut propriam, filius legitimus per principem sequitur patris conditionem, filius sequitur originem patris, non matris nisi ex alia causa ciuitati matri sit adstrictus, h. d. ff. de opp. quia sequitur quod quilibet fit ciuis illius loci, unde Adam vel hoc natus est, qui fuerunt patres nostri, est absurdum, dicit gl. sequitur originem tantum patris, non alioquin, ut plene dixi ff. eo, l. assumptio, in fi. & verum est quod sequitur originem patris & aut, non alioquin, ut ibi plene dixi. Sed querit quid sit in filio adoptiuo, & dicit idem ut in gl. & querit gl. utrum filius sequatur patris domicilium non constitutum originem, gl. dicit quod non bene, sed hic queritur utrum quis sequatur conditionem patris qui est ciuis ex conuersione, & de hac q. dixi in l. assumptio, ff. eo, in fi. dicit ut ibi, & ad secundum dicitur opp. quod si aliquis est natus ex origine matris ex aliqua ciuitate, sequitur illam ciuitatem ex origine propria, ut l. ciues, l. i. ff. de i. q. Sol. & concedit quod illam sequitur ut propriam, quod tunc meriti, possit tamen dici quod nec propriam sequitur, si ibi fuit natus vel fortuito, vel ut moris est, cum mater ad domum propriam rediret, ad hoc ergo, ut quis ratione proprie originis sequatur locum oportet quod sit natus in aliquo loco, in quo parentes constituerunt domicilium, nec erant ibi tanquam transeuntes, & dicitur de cap. & possit reuer. l. i. ubi reuersus cum matre recuperat ciuitatem licet mater fuerit apud hostes & perierit, hoc autem non firmo, & tamen opponitur, quod sequatur conditionem matris, ut l. de iur. l. i. qui Sol. & dicit in quibusdam casibus, quos dicit ut in gl. & querit gl. quid in filio legitimo per principem, gl. dicit idem quod in adoptiuo & vide eam, de quo dixi in l. assumptio, ff. ad mun.

ADDITIOES. Filios, ad huius ten. materiam vide de Her. de Imo. in l. liber tus, ff. ad mu. ubi etiam vide Bal. & adde Bal. in l. i. C. de par. qui si. dist. 2 in l. i. C. de hb. & eorum lib. Transeuntes, adde Fel. in c. rodolphus, de descri. vers. hanc conclusionem. De hac q. Bal. & Ang. & Rap. in l. huiusmodi, ff. si legatum, de le. i. ubi tenet quod non fit ciuis, de quo in l. cetera, ff. sed si paruerit, de le. i. p. Are. & Raph. quod non fit ciuis, quonia assumptio originis, veritate non fictione contrahitur, sed cum in l. assumptio, in prin. ad municip. Ho. pro eo quod hic dicitur, facit, l. ex facto, ff. rer. ff. de here. inst. & l. que sit, de le. i. l. heres abfens, de iudi. in l. ne Romanus, de elec. gl. in c. Romana, de fo. comp. in vj.

ADDITIOES.

Renunciare origini vel incolatu, an quis possit, Ita lex scriptam summat. Sed opp. dicitur, de le. i. p. Are. & Raph. quod non fit ciuis, quonia assumptio originis, veritate non fictione contrahitur, sed cum in l. assumptio, in prin. ad municip. Ho. pro eo quod hic dicitur, facit, l. ex facto, ff. rer. ff. de here. inst. & l. que sit, de le. i. l. heres abfens, de iudi. in l. ne Romanus, de elec. gl. in c. Romana, de fo. comp. in vj.

LEX II.

Origine. Ita lex scriptam summat. Sed opp. dicitur, de le. i. p. Are. & Raph. quod non fit ciuis, quonia assumptio originis, veritate non fictione contrahitur, sed cum in l. assumptio, in prin. ad municip. Ho. pro eo quod hic dicitur, facit, l. ex facto, ff. rer. ff. de here. inst. & l. que sit, de le. i. l. heres abfens, de iudi. in l. ne Romanus, de elec. gl. in c. Romana, de fo. comp. in vj.

ADDITIOES.

Definit esse ciuis ciuitatis proprie originis, forsitan enim mulieres radijs maritorum, ut l. femine, ff. de sena. cu mult. concordan.

ALEX. C. adde no. per Bart. in l. i. ff. idem rescriptum, ff. de mu. & ho. & per hoc limita Bar. in l. i. de priu. scolarium, l. i. ff. secundum do. Bar. in tractatu de principe in ti. de priu.

LEX V.

Quis. Hec lex dicit idem quod prima, ideo eam videtur de per te.

De incolis, & ubi quis domicilium habere videtur, de iis qui studiorum causa in aliena ciuitate degunt. Rubrica XXXIX.

LEX I.

On tibi. Qui domicilium transfuit, non potest reuocari ad munera, h. d. Not. quod domicilium questum constitutione potest mutari, & postquam quis mutauit, non potest vocari ad munera, quod intelligit ad munera noua, sed ad collectas, & ad mu-